

Срещу Коледа

През една зимна нощ, тъкмо срещу Коледа, дѣдовата Лазкова челядъ отъ планинското село Р. очакваше нетърпеливо Климе. Климе, дѣдовиятъ Лазковъ синь, бѣше отишелъ презъ деня въ Мелникъ да накупи премѣни за майка, за млада булка и за двегодишното си дете. Той трѣбваше да се завърне най късно привечеръ, а ето вече мръкна хубаво, пада нощъ, а него нѣма.

А какъ грозно и страшно фучи навънъ фъртуната! Тя удря на прозореца, хлопа на вратата, раздига ржженицата отъ покрива...

На домашнитѣ се свиватъ сърцата отъ страхъ и безпокойство. Булката слухти при всѣко удряне на прозорчето. Не ще ли бжде това Климе.

Детето, положено при огъня, дето ври котлето съ коледната гостба, се плаши отъ шума и заплаква отъ часъ на часъ.

— Мълчи, мама, мълчи, тате ще дойде да ти донесе червени буйки, — залъгва го майка му.

То млъква, обръща къмъ майка си очички, пълни съ щастие и сълзи, и пита:

— Тате, буйки?

— Буйки, буйки, Гачко, на, тете иде...

И тя му посочва къмъ вратата, която пращи отъ вѣгъра, и въздиша.

Въздиша и дѣдо Лазко, сгърбенъ въ кжта. Мисли си той за Климе и пѣшка глухо, защото не е на добро това бавене. Планината е пълна съ гадъ; нощта е страховита, халата не престава... Оная зима вълци налили изядоха Горановия ратай край самото село, а прѣспи засипаха други трима души... Та и кръвопийци не липсватъ тждѣва. И дѣдо Лазко преглъща страховетѣ си и не смѣе да охне високо, да не плаши снахата и детето, които плачатъ.

Вратата се бутна и отвори. Всички трепнаха. Влѣзе баба Лазковица, — тя се връщаще отъ черкова, дето бѣ ходила да запали свѣщица предъ света Мина, за да запази Климе.

— Нѣма ли го още? — попита тя плахо, като загледа изъ стаята.

— Намѣсто отговоръ, булката заплака.

— Боже мили, де остана това момче? —

пѣшка бабата и отива предъ шамбицата, дето гори кандилце, и се прекръсти пакъ.

А котлето съ коледната гостба ври на огъня весело, но забравено.

Полунощъ наближи. Никой не мигва. Огъньтъ хвана да гасне, котлето млъкна. Вратникътъ стои отворенъ къмъ полето, защото кжщата е на края. Фъртуната навънъ вие и, сякашъ, и вълци виятъ тамъ. И студени трѣпки пълзятъ по кожата на всички.

Боже, Боже, какъвъ бѣдни вечеръ!

Климе изгубилъ пжтя. Вѣявицата засипала всичко: и долове, и рѣтлини, и пжтища, и поля. Вчера остави селото по хубавото време, а сега!... Цѣли часове се скита той изъ Пиринъ-планина и не знае, де се намира, на къде отива, какво ще срещне. Разбралъ е той само едно — че е далеко; далеко е сега отъ селото си, въ непознати планински пушиници, въ царството на лошитѣ звѣрове и на гибелта. Нощта е свѣтла отъ снѣга, но око то му не виждаше нищо питомно: ни колиби, ни село. Планината навредъ пуста, бѣла, страшна. Но къде отива? Той върви на посока, само да не замръзне... Пуцинакътъ става все по-безкраенъ и по-гробенъ. Климе знае, че домашнитѣ му сега го чакатъ и се кахърятъ...

— Боже, дали ще бжда живъ да ги видя?..

Като си мислѣше за домашнитѣ, Климе зърна въ полумрака много черни сѣнки, които вървѣха шумно по снѣга. Какво е това? — Вълци! Тѣ сж цѣла сгань; идатъ откъмъ дѣсната му страна и виятъ. Той хукна. Гладната глутница го сподира съ диви виения... Кольо време бѣга, той не помни. Предъ него бѣше все пусто, все снѣжна поляна. Веднага Климе видѣ, че отпреде му се замѣрка нѣщо. Свѣтли точки лѣскаха и го посрѣщаха: дружината бѣше пратила единъ отрядъ да му затвори пжтя... Климе видѣ страшна, неминуема смъртъ. Тогава хукна пакъ като обезумѣлъ по нова посока, изъ нѣколко стрѣмнища надолу, и вълчитѣ по него... Когато се отзова въ дола, Климе видѣ съ радостъ, че влиза въ нѣкакво село... Кое е? Помашко ли е, християнско ли е — той не мисли, защото глутницата го погна и тамъ. Тя иде по петитѣ му... Климе бутна вратата и влѣзе въ непозната кжща. Той въздъхна: видѣ българска, християнска кжща, иконостасъ и предъ него кандилце... Изъ сѣнката скокнаха нѣкакви хора... Той се озърна очуденъ. Де се намирамъ?

Изведнажъ Климе разбра, че е у дома си.

Богъ бѣ напжтилъ луганията му къмъ тѣхното село, къмъ тѣхната кжща, когато той мислѣше, че съвсемъ на друга посока е ударилъ.

Тате, булка, ставайте!... — викаше